

: НУ «Запорізька політехніка», 2021.– С.16-18.

2. Іваненко В. У нас відсутня енергетична криза, а натомість існує криза державного менеджменту // Голос України, № 14(7764), 26 січня 2022.- С.4.

References:

1. Demyanenko S.I., Ivanenko F.V. Renewable energy as a factor of increasing efficiency in agriculture // Strategic priorities for the development of entrepreneurship, trade and exchange activity: materials of the 2nd International Scientific and Practical Conference. – Zaporizhzhia: Zaporizhzhya Polytechnic University, 2021.– P.16-18.

2. Ivanenko V. We do not have an energy crisis, but instead there is a crisis of state management // Voice of Ukraine, No. 14(7764), January 26, 2022. - P.4.

«Zaporizka politekhnika», 2021.– S.16-18.

2. Ivanenko V. U nas vidsutnia enerhetychna kryza, a natomist isnuie kryza derzhavnoho menezhmentu // Holos Ukrainy, № 14(7764), 26 sichnia 2022.- S.4.

References:

1. Demyanenko S.I., Ivanenko F.V. Renewable energy as a factor of increasing efficiency in agriculture // Strategic priorities for the development of entrepreneurship, trade and exchange activity: materials of the 2nd International Scientific and Practical Conference. – Zaporizhzhia: Zaporizhzhya Polytechnic University, 2021.– P.16-18.

2. Ivanenko V. We do not have an energy crisis, but instead there is a crisis of state management // Voice of Ukraine, No. 14(7764), January 26, 2022. - P.4.

JEL: D83, O32, R51

Гонтарева І. В.

д.е.н., професор, ХНУ імені В.Н. Каразіна, IRWIR PAN, Польща

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ З МЕТОЮ СИСТЕМАТИЗАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ ЗАЛУЧЕННЯ ЗНАНЬ І ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація

В якості елементів контексту, які є причиною особливостей механізмів залучення знань і технологій в сільській місцевості визначено географічне розташування регіону, рівень його розвитку та галузева структура. Цей контекст впливає на співвідношення різних механізмів залучення знань та їх модифікації в інноваційній діяльності.

Ключові слова: механізми залучення,

e-mail: ivgontareva@gmail.com

Gontareva Iryna

DS(E), professor, V.N. Karazin KhNU, IRWIR PAN, Poland

DIFFERENTIATION OF RURAL TERRITORIES WITH PURPOSE SYSTEMATIZING MECHANISMS FOR INVOLVING KNOWLEDGE AND TECHNOLOGY

Summary

The elements of the context that are the cause of the peculiarities of the mechanisms of attracting knowledge and technologies in rural areas are defined the geographic location of the region, the level of its development, and the industry structure. This context affects the ratio of different mechanisms of knowledge acquisition and their modification in innovative activities.

Keywords: mechanisms for involving,

інновації, сільські території.

innovations, rural areas.

Після світової кризи 2008 року у EU почалося впровадження Програми дослідження та підтримки інноваційності регіонів у контексті стратегій їх smart спеціалізації (RIS3). Найбільше задіяними механізмами інноваційних процесів вважаються: сумісне використання розробок наукових центрів; самостійне впровадження конструкторських і проектних розробок; використання підприємницької активності колишніх працівників наукових закладів та високотехнологічних підприємств (так званих *knowledge spillovers and employee spinoff*). Виникнення та становлення підприємницької активності нерозривно пов'язане із контекстом здійснення цих процесів [4].

Так як кожен із сільських районів індивідуальний за складом та інтенсивністю прояву умов, то рівень деталізації повинен відповідати цілям аналізу [3]. Необхідно виділити умови, характерні для певних класів територій. Будь-яка класифікація повинна впорядковувати та оцінювати об'єкти за подібними та відмінними ознаками, виходячи з напряму та предмета дослідження. Як елемент контексту, який стає частиною інноваційного процесу у сільській місцевості, будуть розглядатися специфічні характеристики та типи *knowledge spillovers (KS)*.

Метою дослідження є параметрична структуризація сільських районів щодо умов залучення в них KS та способів їх діяльності.

KS – це каталізatori процесів утворення інноваційних екосистем на будь-яких територіях, у галузях практичної та наукової діяльності [1]. Діяльність KS у сільських районах має свої характерні особливості. До чотирьох основних характеристик KS відносяться: 1) передача знань здійснюється безоплатно або за ціною значно нижчою від ринкової; 2) знання доступні однаково як фірмі розробнику, так і KS; 3) для початку комерціалізації знань необхідні додаткові підприємницькі компетенції та можливості матеріалізації знань; 4) на кожній стадії розробки, передачі та комерціалізації знань існують економічні, організаційні та когнітивні фільтри й обмеження. Сукупність цих характеристик дозволяє KS розвивати процеси інноваційної активності.

У літературі описуються особливості інноваційного підприємництва сільських регіонах. До основних з них відносяться малий обсяг локальних ринків, низький рівень конкуренції, галузева гомогенність, просторова розподіленість, інфраструктурні та логістичні проблеми бізнесу, стійкість культурних традицій та соціальних зв'язків. Такі особливості поєднуються у різних комбінаціях, з різними ступенями прояву.

Аналіз літератури показує можливість виділення принаймні чотирьох типів сільських територій, які створюють специфічний контекст для появи та діяльності KS. Це сільські райони із наявністю домінуючого підприємства; кластери утворені порівнянними за розміром та видом діяльності підприємствами; периферійні (дотаційні) райони, де діють Програми державної підтримки; сільські райони, пов'язані із просторовою близькістю до міських інноваційних центрів.

Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) для диференціації територій використовувала лише один параметр – щільність населення. Однак це недостатньо, щоб належним чином відобразити неоднорідність сільських районів. Поточне визначення, що застосовується Євростатом, було розроблено на основі переглянутої методології ОЕСР та ступеня урбанізації (DEGURBA) [2], що дає змогу здійснювати диференціацію на основі сітки населення. Ґрунтуючись на цьому, для диференціації сільських територій на 4 виділені типи, пропонується використовувати такі параметри, що представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Параметри для поділу сільських територій на 4 типи стійких інноваційних екосистем

Тип сільської території	Параметр
сільські райони з наявністю домінуючого підприємства	наявність або одного підприємства, яке займає понад 30% у загальному обсязі локальної доданої вартості, або не більше трьох підприємств, що займають понад 60% у загальному обсязі локальної доданої вартості
сільські райони з підприємницьким кластером із малих спеціалізованих господарств	частка кожного підприємства не повинна перевищувати 10% загального обсягу доданої вартості
периферійні (дотаційні) сільські райони, де діють Програми державної підтримки	не менше 15% по відношенню до середнього по країні показника доданої вартості на душу населення
сільські райони, пов'язані з просторовою близькістю до міських інноваційних центрів (small and micro metropolitan areas)	відстань від великих міст до 80 км

Таким чином, представлені характерні риси KS, при впровадженні інновацій на сільських територіях. Виділено чотири типи сільських територій, які створюють специфічний контекст для залучення та діяльності KS: сільські райони з наявністю домінуючого підприємства; сільські райони з підприємницьким кластером із малих спеціалізованих господарств; периферійні (дотаційні) сільські райони, де діють Програми державної підтримки; сільські райони, пов'язані з просторовою близькістю до міських інноваційних центрів (small and micro metropolitan areas). Для диференціації сільських територій визначено параметри кожного з чотирьох типів сільських районів.

Необхідність створення умов для інноваційного розвитку на різних типах сільських територій робить актуальними подальші дослідження щодо контекстного аналізу інноваційних процесів на регіональному рівні.

Література:

1. Acs Z.J., Audretsch D.B., Lehmann E.E. (2013). The knowledge spillover theory of Entrepreneurship. *Small Business Economics*, 41(4). P. 757-774.

References:

1. Acs Z.J., Audretsch D.B., Lehmann E.E. (2013). The knowledge spillover theory of Entrepreneurship. *Small Business Economics*, 41(4). P. 757-774.

2. EUROSTAT. Eurostat Regional Yearbook—2020 Edition; Publications Office of the European Union: Luxembourg, 2020. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/11348978/KS-HA-20-001-EN-N.pdf/f1ac43ea-cb38-3ffb-ce1f-f0255876b670?t=1601901088000>
3. Laurin F., Pronovost S., Carrier M. (2020) The end of the urban-rural dichotomy? Towards a new regional typology for SME Performance. *Journal Rural Study*. 80, P. 53-75.
4. Rigby D.L., Roesler C., Kogler D., Boschma R., Balland P-A. (2022) Do EU regions benefit from Smart Specialisation principle URL: <https://doi.org/1080/00343404.2022.2032628>.
2. EUROSTAT. Eurostat Regional Yearbook—2020 Edition; Publications Office of the European Union: Luxembourg, 2020. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/11348978/KS-HA-20-001-EN-N.pdf/f1ac43ea-cb38-3ffb-ce1f-f0255876b670?t=1601901088000>
3. Laurin F., Pronovost S., Carrier M. (2020) The end of the urban-rural dichotomy? Towards a new regional typology for SME Performance. *Journal Rural Study*. 80, P. 53-75.
4. Rigby D.L., Roesler C., Kogler D., Boschma R., Balland P-A. (2022) Do EU regions benefit from Smart Specialisation principle URL: <https://doi.org/1080/00343404.2022.2032628>

JEL Q15, Q57

e-mail: maria.hnatyshyn@lnu.edu.ua

ГНАТИШИН Марія

К.е.н., доцент

Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0854-0568>

Maria HNATYSHYN

PhD, docent

Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine

НИЗЬКОВУГЛЕЦЕВЕ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Анотація. Збільшення секвестрації карбону ґрунтом є одним із способів вирішення завдань сталого розвитку, пов'язаних зі зміною клімату та продовольчою безпекою. В Україні малопродуктивні та деградовані ґрунти займають 15 млн га, що становить понад 35 % від площі земель сільськогосподарського призначення. Саме деградовані ґрунти є основним резервуаром секвестрації Карбону, збільшення якої сприятиме зростанню родючості земель, стійкості сільського господарства до змін

LOW-CARBON LAND USE IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE

Summary. Increasing soil carbon sequestration is one of the ways to solve the challenges of sustainable development related to climate change and food security. In Ukraine, unproductive and degraded soils occupy 15 million hectares, which is more than 35% of the area of agricultural land. It is degraded soils that are the main reservoir of carbon sequestration, the increase of which will contribute to the growth of land fertility, the resistance of agriculture to climate changes, and the general improvement of the ecological and economic situation.

Key words: carbon sequestration, agriculture, sustainable development, Ukraine